

OBSAH SBORNÍKU K 85. VÝROČÍ GCP

1 Textová část

1.1	Titulní strana – „Pavilon GCP v Motole“ (1925)	str. 1
1.2	Galerie osobností (presidentů, vice-presidentů a tajemníků GCP 1926-1948)	str. 2 - 3
1.3	Úvodní slovo předsedy VV GCP a poděkování sponzorům	str. 4 - 5
1.4	„GOLDEN AGE“ ČESKÉHO GOLFU - ANO I NE!	str. 6 - 9
1.5	Chronologická osnova života GCP (1924-1952)	str. 6 - 20

2 Příloha - výběr z dokumentů

2.1	Smlouva k motolským pozemkům (1925)	str. 21 - 25
2.2	Zakládání klubu včetně návrhu Stanov GCP (1925-26)	str. 26 - 29
2.3	Stanovy GCP I. (1926, změněny 1928)	str. 30 - 33
2.4	„Členská kniha“ se záznamy o prvních 100 členech GCP (1926)	str. 34 - 42
2.5	Motolský „Old Course“	str. 43 - 44
2.6	Projekt hřiště GCP v Chodově – Milíčovském dvoře	str. 45
2.7	Bilance prvních 3 let – Charvátova „Zpráva o činnosti 1926-28“	str. 46 - 54
2.8	Dobová fotodokumentace - Motol	str. 55 - 58
2.9	„Pravidla a zvyklosti golfu“ (publ.GCP,1929)	str. 59 - 68
2.10	„Tennis-Golf Revue“ (1928-29) – ukázky z časopisu, spoluvydávaného GCP	str. 69 - 75
2.11	Stanovy GCP II. (1931, změněny 1935 a 1938)	str. 76 - 80
2.12	Policejní záznam o Golfovém kroužku Třemšín	str. 81
2.13	Zápis z členské schůze GCP 28/1/1937 – o pořízení pozemků v Klánovicích	str. 82 - 83
2.14	Manuskript Charvátova projevu o konceptu klánovického hřiště (tamtéž)	str. 84 - 85
2.15	Výběr z Charvátových plánů a skic pro Klánovice (1937-38)	str. 86 - 87
2.16	Pozvánka a podklad pro valnou hromadu GCP 20/12/1937	str. 88 - 89
2.17	Letecká fotodokumentace klánovického hřiště (1949/2007)	str. 90
2.18	Švestkova zpráva o činnosti GCP za r. 1938	str. 91 - 94
2.19	Burtonův článek o Klánovicích v Golf Illustrated (srpen 1938)	str. 95
2.20	Zápis ze schůze 22/6/1938 – stěhování z Motola do Klánovic	str. 96
2.21	Zápis z 1. schůze v Klánovicích – 27/9/1938	str. 97
2.22	Zápis ze schůze (po návštěvě Gestapa) – 14/7/1939	str. 98
2.23	Záznamy z období heydrichiády – 29-30/5/1942	str. 99
2.24	Záznam z první poválečné společné členské schůze GCP+GKL+GKT (22/6/1945)	str. 100 - 101
2.25	Projev J.Charváta k valné hromadě GCP 22/8/1945 (Zpráva o činnosti za války)	str. 102 - 108
2.26	Dobová fotodokumentace – Klánovice	str. 109 - 110
2.27	Stanovy GCP III. (1947)	str. 111 - 121
2.28	Zápis z valné hromady GCP – 26/2/1923	str. 122 - 123
2.29	Usnesení valné hromady GCP – 24/3/1948	str. 124
2.30	Dopis Akčního výboru ČGK – 26/5/1948	str. 125
2.31	Dopis SÚTVS ozrušení golfového oddílu TJ Sokol Újezd n/Lesy – 17/7/1952	str. 126 - 127
2.32	Oznámení ÚNV o zániku spolku GCP - 2/6/1948	str. 128

„GOLDEN AGE“

ČESKÉHO GOLFU - ANO I NE!

Sborník dokumentů GCP vychází u příležitosti 85. výročí založení nejstaršího českého golfového klubu dne 15. března 1926. Tou dobou již provozovaná hřiště v západočeských lázních – a obdobně v Piešťanech – byla navštěvována jen sezónně a povytce cizinci. „Nebylo a není tam klubů se stálým jádrem“, napsal Ing. J. Charvát do Tennis-Golf Revue v r. 1928. Tímto citátem lze vyvrátit obvyklý povrchní úsudek, že na rozdíl od německých lázní byla Praha „česká“. Je zřejmé, že o Piešťanech to jistě neplatí a navíc, že český i německý – stejně jako židovský – živel byly, zejména v pražských podnikatelských, intelektuálních a uměleckých kruzích, dokonale promíchány. Řada zpráv a zápisů o činnosti GCP tak byla pořizována dílem česky, dílem německy – jak kdy. K převážně česky vydávané revui ostatně přibyly po několika letech Golf in der Tschechoslovakei a dále Mitteleuropäische Golfrevue...

Čerstvé zpřístupnění archivu GCP, jenž byl v 50. letech začleněn do jednotné Sokolské organizace, umožňuje zpřesnit vývoj, nastíněný nejprve Ivanem Vávrou a poté Prokopem Sedlákem v jejich fundamentálních „Historiích golfu“. V appendixu této poznámky se pokoušíme chronologicky rekonstruovat události, ovlivnivší chod GCP v prvních fázích jeho existence. Etapa, spjatá se „Starým“ motolským hřištěm, trvala jen 13 let. Hřiště samo, jakkoli nedostatečné, se stalo – spolu s klubem – epicentrem českého golfu. Prakticky celým tímto obdobím se jako červená nit line snaha vymanit se z nájemního vztahu na dobu určitou, najít příznivější lokalitu a získat konečně kýženou „právní jistotu“. Paradoxně se to – za mimořádného úsilí a nemalých obětí – podařilo v tom nejméně šťastném okamžiku našich dějin... Klánovická odyssea se datuje od r. 1936, ale nebyla o mnoho delší. „Nového“ hřiště si ovšem členové moc neužili – nejprve jim v tom zabránila německá okupace a válka, po krátké obnově zase vnitřní problémy, jež vyústily ve vyvlastnění GCP v r. 1948 a po pár letech v úplný zákaz golfu v Praze a následnou demolici hřiště!

Sportovně technická složka činnosti GCP byla v minulosti zmapována velmi přesně, proto si ji můžeme dovolit protentokrát zestručnit. Aktivity GCP byly široké – kromě Švestkova poháru (de facto amatérského mistrovství republiky, přístupného i zahraničním diplomatům) se pravidelně hrála Dámská cena (18 jamek bez vyrovnání), jamkové soutěže i turnaje na rány (pro hráče s vyrovnáním) a různé dovednostní soutěže. První oficiální Amatérské národní mistrovství Československa zde bylo zorganizováno v r. 1930 – putovní Pohár T. G. Masaryka se stal trofejí Fr. Ringhofferů ml., Švestkův pohár se poté dva roky hrál jako mistrovství GCP na jamky, potom opět na rány. Jeho dámskou obdobou pak byl od r. 1931 Ringhofferův pohár. Z národního šampionátu se r. 1932 stalo Mezinárodní amatérské mistrovství ČSR. Přibyly i další formy: soutěže seniorů (o Cenu Dr. Rösslera) i juniorů, turnaje pro „caddies“ a smíšené soutěže (Piešťanský pohár). Od r. 1930 se pěstuje tradice meziklubových utkání, vzniklá účastí hráčů Golfového klubu Líšnice (založen r. 1928) na podzimním motolském turnaji. Obě dvě družstva - reprezentace nejstarších českých klubů - se od té doby střetávají každoročně až do současnosti ...

Péče o dorost byla v GCP od jeho počátků samozřejmostí. Kromě tradičně nízkých poplatků existovala od r. 1929 i další podpora (nejlepších dvaceti) juniorů, která měla formu 50%-dotace členských příspěvků, hrazených ze zvláštního stipendijního fondu. Osvětové

aktivity klubu tím ale zdaleka nekončily. Členové vedení GCP se osobně zapojili do překladu Pravidel golfu, vydávaných R&A v St. Andrews. Kromě Zvyklostí golfu obsahoval též pětijazyčný Slovníček golfových pojmů (anglicko-německo-francouzsko-italsko-český). Funkcionáři GCP stáli u zrodu Golfového svazu ČSR: Fr. Ringhoffer byl v r. 1931 zvolen jeho předsedou, Ing. J. Jahn jeho prvním místopředsedou a Ing. J. Charvát generálním sekretářem. V r. 1937 se naši delegáti zúčastnili v Lucembursku ustavujícího shromáždění Evropské Golfové Asociace (EGA), přičemž sehráli užitečnou roli prostředníka mezi znesvářenými stranami – Anglií na jedné – a ostatními evropskými delegacemi na druhé straně.

Pokud v některé oblasti historie klubu existovaly faktické mezery, bylo to zejména v otázkách, souvisejících s motolským hřištěm. Nejen, že nebylo zřejmé, odkud-kam se vlastně rozkládalo, ale ani jak se vyvíjelo. Odpovědi jsme naznačili v loňském roce, kdy jsme získali letecké snímky z archivu VGKÚ v Dobrušce a poprvé je publikovali na prosincové konferenci GCP. S pomocí dalších skic a plánů je nyní upřesňujeme. Nově doplňujeme dosud kusé zprávy, týkající se hledání „nového hřiště“ od r. 1930. Obdivuhodná je už sama rekapitulace míst, jež byla s neutuchajícím elánem (některá i opakovaně) prověřována. Několikrát se zdálo, že cíl je na dosah – jako tomu bylo v případě Milíčovského dvora u Chodova, pro nějž Ing. J. Charvát vytvořil „zapomenutý“ projekt Golf & Country Clubu, zahrnující 18-ti jamkové hřiště, tenisové kurty a plavecký bazén. Pávě toho se týkal onen dosud „tajuplný“ film, promítaný na valné hromadě v r. 1934, o němž dobový tisk sice referoval, ale neuvedl nic bližšího...

Kromě známých zásluh generace „otců-zakladatelů“ je třeba vyzvednout i osobnost Dr. Ing. Josefa Charváta – sekretáře klubu s nebývale širokým záběrem, jenž by si zasloužil více pozornosti, než se mu posud dostalo. Ve službách GCP, jako zaměstnanec poněkud ve stínu vedoucích funkcionářů, vytvářel dílo, oceňované v evropském kontextu mnohem dříve než doma. A přitom v našich zemích zatím nebyl profesně nikým překonán. Těch členů, kteří se zasloužili o obstarání nového hřiště, bylo samozřejmě více – a také by neměli být zapomenuti. Rozhodně k nim patří jedna z neaktivnějších osob ve vedení GCP od začátku 30. let – „femme-fatale“ a mecenáška klubu Zdenka M. Havránková (mj. majitelka krátkého hřiště v Dejvicích v zahradě zámečku Hadovka). Především její zásluhou se podařilo na stavbu Klánovic shromáždit potřebných 1,1 mil. Kč. Vůdčí roli pak sehrála v těžkých válečných letech v době nepřítomnosti předsedy klubu Mikuláše z Bubna-Litic v Praze ...

Nadšení i ambice, spojené s Klánovicemi, měly vzít po deseti následujících neblahých letech definitivně za své, což v den jejich otevření – 25. července 1938 – nikdo netušil. Příběh pochmurné dekadý se však začal odvíjet již krátce po zahájení. V srpnu se ještě konalo dámské mezinárodní mistrovství republiky, v němž poprvé zvítězila domácí hráčka L. Raudnitzová. Celkovým nákladem 730,-tis. Kč byla dokončena klubovna podle projektu arch. Victora Fürtha a hřiště, byť nehotové, sklídilo velmi příznivý mezinárodní ohlas – jak v tisku (velkým článkem mj. P.C. Burtona v Golf Illustrated) – tak na zasedání EGA. Všechny další zprávy ovšem už byly špatné...

Održení Sudet, okupace a válečné roky přinesly golfový útlum. Kromě tradičního partnerství s Golfovým klubem Líšnice se GCP, resp. jeho klánovické hřiště, stávaly objektem stále intenzivnějšího zájmu ze strany vedení Golf Klubu Třemšín, který nedisponoval žádným hřištěm (nepočítáme-li Leletice či pár jamek u Hvězdy), zato ambiciózním vedoucím A. Štikou a několika špičkovými hráči na čele s K. Hynkem. Přes svoji levicovou orientaci a demonstrativní odpor k „exklusivním pražským poměrům“ se mnozí z nich, ostatně obdobně jako řada líšnických hráčů, stávali členy a posléze i funkcionáři GCP...

V období heydrichiády nastala pro golf už klinická smrt. Klub čelil represalím ze strany Gestapa (prohlídka klubovny, zatčení sekretáře a výslechy zaměstnanců i funkcionářů etc.), tlaku klánovického Ortsleiters NSDAP, snaze o využití hřiště jako základny pro Hitlerjugend, ale i nevšední ochotě některých členů (na čele s manželi Linhartovými) o poněmčení spolku. Jistou „záchrannou brzdou“ bylo, že členové pražského diplomatického sboru se do klubu korporativně hlásili a u okupačních úřadů intervenovali ve prospěch jeho zachování... před koncem války došlo k záboru klubovny a tří přilehlých jamek Wehrmachtem, který si ve zdejších objektech zřídil sklady.

Poválečná obnova byla velmi krátká – a než se stačila rozvinout, dostavil se „Vítězný únor“. Golf Club Praha jej nepřežil ani celý měsíc. Z nově zpřístupněných dokumentů jasně vyplývá, že fakticky znárodněn byl 24. března 1948 formou tzv. „dobrovolného sloučení“ s Českým golfovým klubem (dříve Golfovým klubem Třemšín), vedeným A. Štikou a K. Hynkem. Nástrojem k likvidaci GCP de iure byly kroky a rozhodnutí, učiněná z mocenského centra jmenovanými „akčními výbory“, jež na všech stupních nahradily demokraticky zvolené orgány. O vyvlastněném hřišti GCP bylo později referováno již jen jako o „pozemcích klánovického střediska Československé obce sokolské“, pod jejíž střechou se začal sjednocovat veškerý sport do formy budoucího ČSTV.

V případě Golf Clubu Praha se – jako na malém vzorku celé tehdejší společnosti – sešlo jak několik „třídně“ protichůdných tendencí, tak i soubor pouhých mimoběžně působících sil, jež se ovšem protnul v jediném historickém okamžiku. Nastupující generaci výkonnostních golfistů i funkcionářů byl Golf Club Praha sice trnem v oku pro svoji exklusivitu (paušálně odsuzovanou „snobárnu“, dnes by se možná řeklo „VIP prostředí“), ale na druhou stranu disponoval špičkovým hřištěm, které – jak se mnozí na vlastní kůži přesvědčili – nebylo možné vybudovat jenom svépomocným nadšením a už vůbec ne bez potřebného kapitálu. Vnitřní poměry klubu (Stanovy GCP) byly navíc konstruovány tak, že umožňovaly členům rozhodovat v závislosti na výši svých majetkových vkladů, zjednodušeně řečeno: jako by uplatňovat svá „akcionářská“ práva. Tím se vcelku jednoduše čelilo případnému nepřátelskému převzetí vedení klubu zevnitř. S frontálním útokem zvenku však zřejmě nikdo nepočítal...

Dějiny naservírovaly „zájemcům“ klub i se hřištěm jak na stříbrném podnosu. Stačilo málo – a „jelo se dál – močálem černým kolem bílých skal...“, ale už podle jiných not (stanov ČGK) a pod jinou vlajkou, což mělo dodat akci revoluční nádech, jakkoli se pokračovalo se starou dobrou (přispívající a pracovitou) členskou základnou, omlazenou jen o generaci nosičů, dychtících po výměně společenských rolí... Jak se tak kácel klánovický les – obrazně i doslova (u některých nových členů vedení převládá názor, že stromy na hřišti je třeba přizpůsobit výkonostně slabším hráčům a své představy začali bezohledně realizovat!) – nedělal si nikdo starost s „létajícími třískami“ majetkoprávních vztahů. Džin třídní nenávisti, jednou vypuštěný z lahve, nalezl ve všeobecně nesnášenlivém klánovickém prostředí velmi úrodnou půdu a obrátil se nakonec nejen proti podněcovatelům samotným, ale i golfu jako takovému. Před řadou (i hlavních) aktérů tohoto procesu leželo v budoucnu 20 let marného úsilí o obnovu pražského golfu – k němuž pak došlo „pro změnu“ zase v Motole a opět pod křídly Golf Clubu Praha!

A mohlo se hrát dál - jen to z(a)tracené hřiště k tomu bylo třeba potřeť znovu vybudovat – na novém místě a zase od základů...